

Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

Oslo 30.november 2016

Notat vedrørende høring representantforslag om en nasjonal handlingsplan mot hepatitt C med mål om å eliminere hepatitt C i Norge

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon er den mest representative organisasjonen innenfor rusfeltet i Norge. Fagrådet er en medlemsorganisasjon for tiltak/virksomheter som arbeider med rusmiddelrelaterte problemer og avhengighetsproblematikk. Over 150 virksomheter/tiltak er medlemmer i organisasjonen. Fagrådets visjon er - **Mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i et samlet rusfelt.**

Fagrådet er glad for det initiativ som representanten Toppe tar med sitt forslag om en handlingsplan. Fagrådet er for handling og ikke bare en plan, men erfaring viser at en plan ofte er et nyttig verktøy og styringssignal. På den bakgrunn støtter Fagrådet forslaget om en ambisiøs handlingsplan med mål om å eliminere hepatitt C i Norge.

Bruker- og pårørendeorganisasjonene på rusfeltet er enig om at det er behov for en styrket innsats i arbeidet med å behandle og eliminere hepatitt C i Norge. Det er i tråd med Folkehelseinstituttets utkast til strategi fra 2015 som har et overordnet mål om at hepatittrelaterte dødsfall skal elimineres fullstendig innen 2015. Videre har WHO en visjon for hepatittområdet som lyder slik: «En verden der det ikke skjer smitte av hepatitt og alle har tilgang til trygg og effektiv behandling.»

Behandling av alle smittebærere er viktig – både i et forebyggende – folkehelse og elimineringsperspektiv.

Barn og voksne pårørende kan bli smittet gjennom dagligdags ubetenksomhet som forbyttning av tannbørster og barberhøvler. Det er en vedvarende bekymring og en mental påkjenning for enkeltpersoner å være smittebærere over mange år. Å være bærer av et virus over mange år kan også fysisk sett være en belastning for kroppen. Mange har en oppfatning om at Hepatitt C smittede er aktive rusavhengige mennesker. Dette er bare delvis sant. Mange lever ordinære familieliv og er i jobb, men har båret smitten etter en tidligere rusperiode.

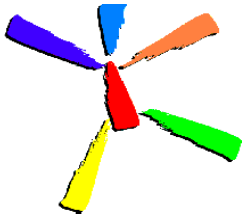
15. juni 2016 presenterte regjeringen sin femsiders hepatittstrategi. Fagrådet omtalte i sommer strategien som både tannløs og mangelfull fordi den sier lite om bekjempelse av hepatitter. Der flere andre land som Skottland, Canada og Frankrike har publisert tydelige strategier med handlingsplaner for å bekjempe hepatitt C, ligger Norge lavt og mangler helt en handlingsplan. Blant narkomane er viruset et alvorlig problem og minst 50 % av brukerne er rammet av kronisk hepatitt C-infeksjon.

Både brukerorganisasjoner, Fagrådet og flere fagmiljø reagerte sterkt på strategien og var opprørte over at departementet valgte å se bort fra anbefalinger fra arbeidsgruppen som jobbet med utkastet til strategi i nesten et år. Anbefalingene fra arbeidsgruppen var ute til høring og departementet mottok 13 høringssvar. Likevel lanserte regjeringen en strategi som ikke inkluderte viktige forslag og tiltak som også fikk støtte i høringsrunden.

En handlingsplan må følge to spor. For målgruppen av smittede som er aktive misbrukere vil tiltak som enkel tilgang på all type brukerutstyr (askorbinsyre, sprøyter, kokekar, bomull osv) være

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623

Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

forebyggende. En opplysningskampanje i regi av Brukerorganisasjonene og Lavterskeltiltak er påkrevd sammen med utvidede åpningstider og kursing av de som er i direkte kontakt med brukerne.

For personer som vet de er smittet eller kan være smittet, må testes for smitte. Ved smitte må behandling iverksettes. I dag er det en rekke personer i rusbehandling, i LAR eller i fengsel der de enkelt kan gjennomføre behandling. Fagrådet mener at alle disse målgruppene burde få behandling raskt parallelt med eventuell annen behandling.

Parallelt er det viktig å nå ut til tidligere smittede som ikke er i kontakt med spesialisthelsetjenesten, fengsel eller brukerorganisasjoner. Her er det viktig å nå fastlegen og den smittede selv gjennom informasjon og opplysningskampanje gjennom nett og sosiale medier.

I september skrev brukerorganisasjonene på rusfeltet og Fagrådet – rusfeltets hovedorganisasjon, et åpent brev til helse- og omsorgskomiteén, hvor vi ba om at hepatitt C blir tatt på alvor. I tillegg skrev vi en artikkel i Klassekampen 29. september der vi ber helse og omsorgsminister Bent Høie om å ikke svikte de narkomane. Høie svarte på artikkelen 5. oktober og understreket at han ikke skal svikte de narkomane.

Fagrådet er glad for at Høie ønsker dialog og at han tydelig signaliserer at han vil prioritere tilbudene til rusavhengige videre. Fagrådet mener imidlertid at Norge trenger politiske løfter og et konkret mål om at behandlingen av hepatitt C får samme mal som behandlingen av HIV, der behandling starter umiddelbart etter bekreftet smitte for nettopp å forhindre videre spredning. Selv om medisinerer av HIV, i likhet med Hepatitt C, ikke gjør pasienten immun nektes ikke pasienten behandling, heller motsatt, pasienten får høyere prioritet ved å bli satt i en risikogruppe med forebyggende medisinerer og tettere oppfølging. Det er uverdige at pasienter med Hepatitt C ikke får samme tilbud. Det er mye å hente på forebygging ved å behandle smittebærere tidlig. Smitte av Hepatitt C skjer oftest gjennom å dele sprøyter og kokekar. Selv i tørre kokekar kan viruset overleve i flere dager. Vi mangler en handlingsplan med tiltak som understreker hva som må prioriteres i kampen mot spredning av hepatitt C.

Selv om pasientene kan ha hepatitt C i mange år før de får alvorlige symptomer vil de kontinuerlig være smittebærere. Derfor er det viktig med en grundig diskusjon knyttet til samfunnsøkonomien rundt det å heller bruke mye midler i en 5-10 års periode, på å behandle både unge og gamle smittebærere/kronisk syke. Da kan vi gi tilbud både via gatenære tiltak og sykehus, og som resultat få færre syke og færre smittede på sikt.

Det er nok av åpenbare grep som kan beskrives i en handlingsplan, ikke minst fordi mange smittede allerede er i rusbehandling eller soner en dom. Alle pasienter som får tilbud om LAR behandling burde parallelt få tilbud om behandling av hepatitt C. Bare her har vi statistisk sett flere tusen smittebærere. Vi må legge til rette for at alle fengsler og rusbehandlingsinstitusjoner kan utføre utredning og behandling av hepatitt C.

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623